

רמב"ם יד החזקה הלכות אישות פרק ז

(ז) הרי את מקודשת לי בזה על מנת שאין בך מומין ונמצא בה אחד מן המומין הפוסלין בנשים אינה מקודשת נמצא בה מום אחר חוץ מאותן המומין אע"פ שאמר מקפיד אני אפילו על זה הרי זו מקודשת ומה הן המומין הפוסלין בנשים כל המומין הפוסלין בכהנים פוסלין בנשים ובהלכות ביאת המקדש יתבארו כל מומי הכהנים ויתר עליהן בנשים ריח הרע וזיעה וריח הפה וקול עבה ודדין גסין מחברותיה טפח וטפח בין דד לדד ונשיכת כלב ונעשה המקום צלקת ושומא שעל הפדחת אפילו היתה קטנה ביותר ואפילו קרובה משער ראשה ואע"פ שאין בה שיער וזו היא השומא שיתירה אשה על הכהנים אבל אם היתה שומא שיש בה שיער בשאר הפנים או שומא גדולה כאיסר אע"פ שאין בה שיער הרי זה מום בין בכהנים בין בנשים:

כסף משנה על הלכות אישות פרק ז הלכה ז

ושומא שעל הפדחת אפילו היתה קטנה ביותר וכו' עד בין בכהנים בין בנשים. בפ"ח מהלכות ביאת מקדש (הט"ו) אצל מומי הכהנים כתב גם כן מי שהיתה בעור פניו שומא כאיסר או יותר ומי שהיתה בעור פניו שומא שיש בה שיער אע"פ שאינה כאיסר אלא כל שהוא עכ"ל. ויש לתמוה דהא משמע מסוגיא דגמרא פרק המדיר (כתובות ע"ה) דשומא גדולה או שיש בה שיער הויא טענת מום באשה אע"פ שאינה בפנים דקאמר האי שומא היכי דמיא אי דאית בה שיער הכא והכא פסלה וכו' א"ר יוסי בר חנינא בעומדת על פדחתה פדחתה ראה ונתפייס הוא ואם איתא דשומא לא פסלה אלא בפנים לא הל"ל הכא והכא פסלה אלא הכי ה"ל למיפרך שומא ראה ונתפייס הוא כי היכי דפריך גבי עומדת על פדחתה. וכתב הר"ן לא ידעתי למה לא הזכיר הרמב"ם הא דאוקימנא בעומדת תחת כיפה של ראשה דזימנן מתחזיא זימנן לא מתחזיא.

מרדכי על כתובות - אות קצח

[קצח] [דף עה ע"א] מתני' אבל מומין שבגלוי פי' כגון [נפח תחת] כפה דראשה שלפעמים מגולה ולפעמים מכוסה דהוי מומין שבגלוי א"כ אפילו לר"מ ראה (ונפייס) [ונתפייס] ופירש ר"י דלא פליגי רבנן אלא אסיפא דנכנסה לרשותא דבעל דאילו ארישא דארוסה היתה יכול להיות שלא הכיר במומין ואפילו היו מומין שבגלוי והתם נמי דקתני אם יש עמהן מרחץ אף מומין שבסתר אין יכול לטעון כו' לא קאי אלא אנכנסה לרשות הבעל דמסתמא בנשואין בדקה בקרוביו וניפייס אבל ארישא שהיא ארוסה אפילו יש עמה מרחץ בעיר אינה מקודשת דאין רגילות שיבדקנה קודם אירוסין בקרובים כתב בסמ"ג הא דאמרת אבל מומין שבגלוי אין יכול לטעון דבר ידוע שאין דין זה אלא באותם מקומות שהיה שם מנהג נשים לילך בשוק ופניהם גלויות והכל יודעים אותם ואומרים זאת פלונית וזאת אחות פלוני [זאת בתו של פלוני וזוהי אחות של פלוני. מ"י] כגון בערי אדום בזמן הזה אבל בערי המערב ובטוליטולה ובסביבותיה אשר שם מנהג נשים לצאת מכוסות ה"ז טוען אף במומין שבגלוי אם אין מרחץ בעיר:

שער הגלולים - הקדמה לו

בענין ר' ירמיה הנז"ל, א"ל מורי ז"ל, כי עליו אמרו בתלמוד דידן, במסכת ב"ב דכ"נ, בעי ר' ירמיה, רגל אחד בפנים ורגל אחד בחוץ מהו, ואמרו שם כי על דא אפקוה לר' ירמיה מבי מדרשא. וזה היה בענין הגזל המדדה בתוך חמשים אמה במ' י"ט. וכבר ידעת, כי זה ר' ירמיה, תמיד היה שואל שאלות, כמ"ש הרבה פעמים בעי ר' ירמיה. והנה להיות כי הוא נתכוין לטובה, להגדיל תורה ויאדיר בשאלותיו וביישוהו ואפקוהו מבי מדרשא, לכן יש לו שכר טוב גדול למעלה, כי כל השאלות הנשאלות במתיבתא דרקיע, הוא שואל אותם, ונשאלות ע"י. ונלע"ד שא"ל מורי ז"ל, שהוא עומד בפתח מתיבתא דרקיע: